

Serafinan tunikanteko-ohjeet

Serafina de Castillon

Tämä on perustunika ja siitä voi tehdä erilaisia variaatioita kankaiden, koristenauhojen ja mallin mukaan. Malli on yksinkertainen, mutta sillä saa ihan näyttäviä paitoja aikaiseksi!

Lopussa on ohjeita kuinka teet samalla kaavalla alus- tai päällispuvun (surcoten).

Mallitunikani edustaa viikinkiajan jälkeistä aikaa. Kaula-aukon malli on viikinkileikkaus (pyöreä jossa on viilto keskellä). Tosin kankaiden ja koristenauhojen osalta tunika olisi voinut olla käytössä missä vaiheessa vain vuosien 1000 ja 1400 välillä.

Kankaan leikkauksesta täytyy sanoa sen verran, että se on aika myöhäinen tapa leikata tunika. Esim. istutetut (kaarevat) hihankohdat ovat aika myöhäinen keksintö. Aikaisemmin kangas vain leikattiin suoraan ja hihat kiinnitettiin vartalo-osaan suorana kiinni. Tämä mallini kuitenkin antaa enemmän liikkumavaraa koska se seuraa ihmisvartalon luonnollista taipuvuutta. Ja lopputuloshan tunikasta on lähes samannäköinen kuin aikaisemman aikakauden kaavalla ommeltu.

Kuinka voit tehdä vaikkapa tällaisen lämpimän tunikan (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)

Mallitunikassani on lyhyemmät hihat ja sen alla täytyykin käyttää pitkähihaista aluspukua. Tässä tekemässäni tunikassa on lisäksi halkio vyötäröstä alaspäin. Materiaali on villasekoitetta ja se on ihanan lämmin.

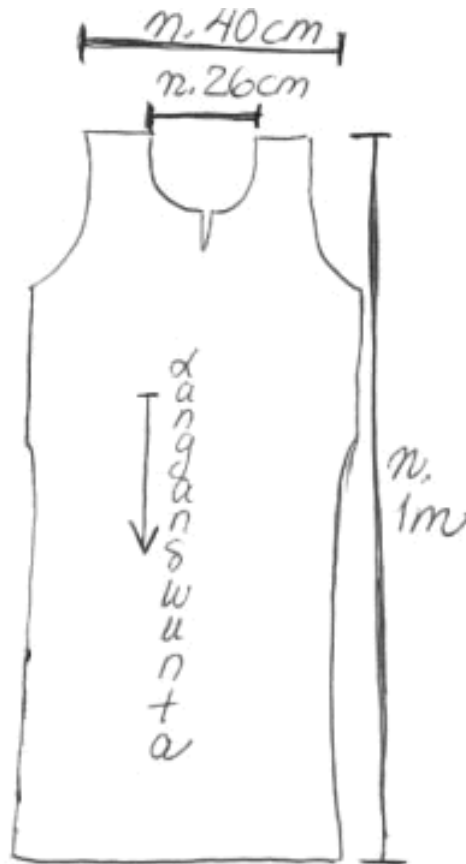
Ennenkuin aloitat, katso keskiaikaiset [materiaaliohjeet](#) ettei mene työ hukkaan ;) Lisäksi pese kankaat ennenkuin alat leikkaamaan niitä ettei tule yllätyksiä (kun ne kutistuvat ensimmäisessä pesussa).

Tämä malli sopii parhaiten väljiin vaatteisiin - täysin tyköistuvalla tai kapealla joustamattomasta kankaasta ommellulle etsi joku toinen kaava ;)

1. Osat: Etukappale ja takakappale (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)

Viereisessä kuvassa näet vasemmalla etukappaleen ja oikealla takakappaleen palaset. Etukappaleeseen tulee avarampi kaula-aukko kuin takakappaleeseen, sekä takakappale voi olla leveämpi. Kuitenkin olkapäistä kappaleiden pitäisi olla yhtä leveät. *Etukappaleen ja takakappaleen voi siis tehdä useammastakin kangaskappaleesta*, kunhan katsoo että niistä muodostuu kaavan mukainen yhtenäinen osa. Jos siis teet esim. etukappaleen kahdesta osasta, *ompele ne ensin keskenään yhteen!* Sitten vasta mieti mitä siihen kiinnittäisi (helpompi hahmottaa näin)!

Tässä etuosan kaava. (Mitat ovat arvioituja ja suuntaa-antavia. Myös piirros on vain hahmotelma kaavasta. Tietenkin sinun pitää mitata itse omat mittasi!)

n. 40 cm on hartioiden väli,
n. 26 cm on kaula-aukon avaruus,
n. 1 m on pituus

Langansuunta on pysty.

Takakappaleen leikkaat samanlaiseksi mutta jätät kaula-aukon paljon vähemmän syväksi. Kaula-aukko voi olla esim. pyöreä, neliö tai V-mallinen. Se voi myöskin olla avarampi tai peittävämpi. Mieti itse millaisen haluat!

Voit käyttää kokomallina vaikka jotain vanhaa sopivaa paitaasi. Katso mallista kuinka etu- ja takakappaleeseen täytyy leikata hihankohdat. Ne ovat siis kaarevat! *Ota mitta olkapäiden välistäsi ja mittaa kuinka pitkän haluat tunikastasi*. Muista, että tunikan täytyy levetä olkapästä alaspäin vartaloa kohden eli olkapäiden välinen mitta levenee (hihanpaikkojen alapuolella) rinnan kohdalla vähintään 5 cm.

Katso erityisesti, että hihankohta on riittävän iso. Muuten koko paita kinnaa päälläsi. *Voit huoletta tehdä "liian ison" - isonhan saa aina pienennettyä!* Varo, ettet leikkaa kaula-aukkoa liian suureksi! Muista myös saumavarat!

Huomautuksia: Keskiaikana oli tapana tehdä vaatteita useammasta kappaleesta, sillä ei silloin ole välttämättä ollut niin suuria määriä (taikka varsinkaan kovin leveää) kangasta. Kaikki vanhat kankaanpalaset käytettiin tarkasti hyväkseen, niistähän saatiin lisää vaatteita!

Keskiajan ihmiselle kangas oli suhteessa todella paljon kalliimpaa kuin meille nykyään. Siinä sopi valita, että ostaako uuden puvun kankaat vai syökö ensi kuussa. ;)

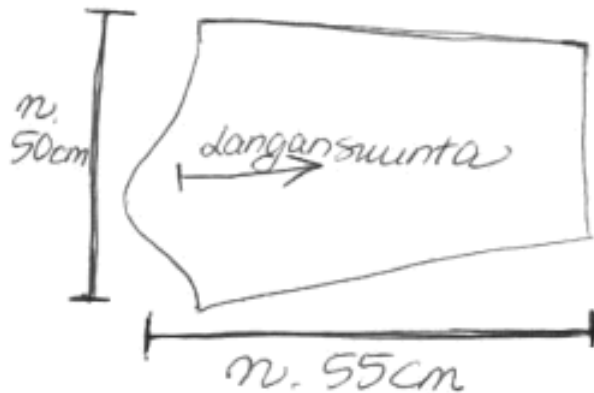
2. Osat: Hihat (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)

Hiha voi muodostua yhdestä tai useammasta osasesta. Tässä se muodostuu kolmesta palasta ja on mallikuvassamme lisäksi vain ns. kolme-neljäsosaa-hiha. Se alla siis täytyy käyttää aluspaitaa tai alusmekkoa jonka pitkät kapeat hihat peittävät ranteet. Tämä on erityisen tärkeää naisilla!

Kiinnitä huomiota hihan kaarevuuteen - vasemmalla puolella on se osa hihasta joka menee kiinni vaatteeseen.

Ompele ensin hihan eri osaset kiinni toisiinsa ja mieti vasta sitten kuinka hiha kiinnitetään vaatteeseen muuten! Muista leikata kaksi hihaa ;)

Tässä "suunnilleen" -mallikaava hihasta. Koot ovat suuntaa-antavia ja arvioituja. Myös piirros on vain hahmotelma kaavasta.

Muista leikata toinen hiha toisinpäin (niin että oikea puoli kankaasta jää ylöspäin kummassakin hihassa).

Ota mitta olkapäästäsi ranteeseen asti ja leikkaa hiha sen mukaan. Tee hihasta riittävän leveä - muista kapeassa hihassa, että nyrkkisi pitää mahtua siitä läpi! Kapean hihan voit myös napittaa kiinni. Leveässä hihassa varo, ettei kättä ojentaessasi hihan sisältä näy siksakatut rumat (modernit) saumat. Leveneviin hihoihin sisäkäänteen päälle voi laittaa vaikka koristenuhan niin saat ne pahimmat siksakit piiloon. Muista myös saumavarat!

Huomautuksia: Hiha voi joko kaveta, jatkua tasapaksuna tai levetä rannetta kohden. Keskiaikainen hiha oli usein nykyaikaan verrattuna "liian pitkä". Näin se peitti ranteen mahdollisimman hyvin. "Keskiaikaisella ladylla ei ollut ranteita eikä nilkkoja." Tämä tarkoittaa siis, että ylhäisellä naisella niitä kumpaakaan ei saanut missään nimessä näkyä! Jos teet leveähihaisen puvun, on sen alla oltava pitkä ja kapeahihainen mekko! Ranteiden piilotus on erityisen tärkeää naisilla, mutta pätee myöskin (tosin vähän löyhemmin) miehiin - ja miesten ylhäisövaatteet olivat lähes poikkeuksetta pitkähihaisia. Keskiaikainen lady ei edes kesällä näyttänyt ranteitaan vaan pukeutui silloin korkeintaan kevyempiin kankaisiin. Pyykkärit ja muut työläiset sitten käärivät hihojaan surutta pois työnsä

edestä. Koska lady'n ranteet ja nilkat olivat peitossa, oli kaula-aukko ainoa joka sai olla avoin. Tätä käytettiin sitten ajoittain hyväksi ;)

3. Koristenauhat (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)

Kiinnitä kaikkiin osiin koristenauhat ennenkuin alat liittää niitä toisiinsa. Näin saat ne helpommin menemään ja nauhojen päät jäävät saumojen sisään piiloon.

Tässä mallikappaleessani on pyöreä kaula-aukko ja edessä keskellä pieni viilto. Koko kaula-aukkoa reunustaa koristenauha.

Muista katsoa millaisia koristenauhoja käytät, [täällä ohjeistusta!](#)

Jos koristenauhasi on kovaa, älä ompele sitä saumojen sisään sillä se kutittaa ja raapii ihoa. Tällöin kiinnitä se esim. hihan päälle vasta kun paita on valmis ja käännä koristenauhan toinen pää kaksinkerroin (niin että se ihan pää jää piiloon) ja peitä näin nauhan päät. Muista siksakata koristenauhan leikkauskohdat ettei se purkaannu!

Huomautuksia: Koristeita ja koristenauhoja käytettiin yleisesti jos niihin oli varaa. Mieti siis persoonaasi, olisiko hänellä varaa kultatai hopeakirjailtuihin nauhoihin, miten paljon ne maksaisivat jos eläisimme oikeasti keskiajalla. Koristenauhoja käytettiin yleisimmin kaula-aukon, hihansuiden ja helman koristamiseen. Myöskin voit hyvin laittaa niitä moneenkin kertaan hihaan. Lisäksi ne saattavat kauniisti peittää kahden kankaan liittymäkohdan.

4. Osat yhteen (Klikkaa kuvaa niin saat sen isommaksi!)

Ompele ensin olkapäät yhteen.
Sitten ompele hihat siihen kiinni.

Et saa siis hioja keskelle ellet ompele ensin olkapäitä yhteen! Katso tarkkaan kaula-aukon yhteensopivuus (siis etu- ja takakappale) että se puoli osuu keskenään yhteen. Hihanpaikkoja on sitten helpompi sovittaa.

Mittaile, että hihat istuvat niille leikatuille paikoille. Jos ne eivät ihan osu: *katso, että hihat tulevat suunnilleen keskelle hihanpaikkaa*. Ei haittaa vaikka kangas menisikin vähän yli jostain paikasta, ylimenevät osat jäävät kuitenkin sauman sisään.

Tämän jälkeen *pue vaate päällesi ja katso, että mahdut siihen*.

Voit lisätä kainaloon kiiloja tms. jos vaate näyttää liian pieneltä tai tunika kinnaa niin ettei käsiä saa kunnolla eteen.

Jos haluat tyköistuvamman mallin, ompele nyörilenkit rinnan ja vyötärön välimaastoon. Nyörilenkkejä kannattaa olla kummallakin puolella vähintään kaksi. Näiden väliin sitten pujotetaan naru siksakkiin ja sillä kiristetään vaate sopivammaksi.

Sitten ompele sivusauma hihasta helmaan asti kiinni (mutta katso, että mahdut liikkumaan siinä vaikka harppoisit pitkin askelinkin). Huolittele helma.

Lopputuloksen näet tämän sivun yläreunasta.

Huomautuksia: Helmaa leventämällä ja pidentämällä saat aikaiseksi mekon. Alusmekko kannattaa olla keveämpää kangasta ja pitkähihainen. Päällismekko (surcot) taas kannattaa olla lyhythihainen tai hihaton ja paksumpaa kangasta. Muistathan myös, että voit muunnella kaula-aukon muotoa haluamaksesi.

Tällaisella perusmallilla on hyvä aloittaa ja siitä jatkaa sitten haastavempiin ompelutöihin. Yksinkertainen malli ei kuitenkaan tee vaatetta yhtään vähemmän näyttäväksi! ;)

Antoisampia ompeluhetkiä toivottaa

Serafina de Castillon

ladyserafina@hotmail.com

Nämä olivat keskiaikaisen tunikan teko-ohjeet Serafinan mukaan.

[Serafina](#) (eikä seura) ottaa vastuun mahdollisista virheistä ja hänelle saakin kernaasti huomautella mahdollisista virheistä.

[Takaisin kirjastoon](#)

